

Sisäasioiden rahastojen lainsäädäntötyöryhmän kokouksen 24.9. pöytäkirja

Aika 24.9.2020 klo 10.00 - 12.00
Paikka Videokokous
Osallistujat Nimi
Laura Yli-Vakkuri, puheenjohtaja
Pauliina Eskola, varapuheenjohtaja
Joensuu Johanna, SM/RVLE
Kankainen Heidi, SM/PO
Kartila Marja, Poliisihallitus
Kariuki Peter, ETNO
Seitala Susa, SM/Sita
Suomi Juha-Pekka, TEM
Tallroth Paulina, OM
Tiainen Suvi, Migri
Törmälä Ville, Tulli
Vallinheimo Kirsti, VM
Vänskä-Rajala Katja, TEM
Wagello-Sjölund Wivi-Ann SM/PeO
Walkila Tommy, UM

Routti-Hietala Nina, sihteeri
Virtanen Sanna, sihteeri
Mauriala Kristiina, SM/KVY, kutsuttu osallistuja
Karjalainen Virpi, SM/KVY, kutsuttu osallistuja
Saunamäki Iikka, SM/KVY, kutsuttu osallistuja

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.01.
Todettiin etäkokouksen osallistujat nimenhuutona. Puheenjohtaja totesi samalla, että Poliisihallituksen varsinainen jäsen työryhmässä on vaihtunut, uutena jäsenenä aloittaa Marja Kartila.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Tilannekatsaus uuden ohjelmakauden 2021-2027 valmisteluun

Pauliina Eskola kertoi missä mennään valmisteluissa. Eurooppa-neuvostossa saavutettiin kesällä sopu MFF-paketista. Sopu rahoituskehyksistä on tuonut vauhtia sektorikohtaisten rahastoasetusten käsittelyyn. Saksa neuvoston puheenjohtajana on hakemassa rahastokohtaisista asetusehdotuksista jäsenvaltioiden täydellistä yleisnäkemyistä neuvostossa, jotta kolmikantaneuvotteluissa (trilogeissa) voitaisiin edetä paremmin syksyn aikana.

Neuvoston puheenjohtajalta on tullut tieto, että rahastokohtaisia asetusehdotuksia koskevat trilogit etenevät, kokouksia on ollut viikoittain. Myös poliittisia trilogeja on järjestetty. Yleisasetusehdotuksen (CPR) osalta neuvottelut ovat myös edenneet, mutta senkään osalta ei EU-tasolla ole vielä valmista. Oletuksena on, että EU-asetusehdotusten valmistelussa päästään loppuvuoden aikana hyvin eteenpäin.

5. Laki sisäasioiden rahastoista (liitteet 2-5)

Puheenjohtaja antoi puheenvuoron Nina Routti-Hietalalle, joka totesi, että elokuussa loppuneen lausuntokierroksen aikana saaduista lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka on jaettu kokousmateriaalissa. Yksittäiset lausunnot ovat nähtävissä valtioneuvoston hankeikkunassa ja Lausuntopalvelussa.

Todettiin, että käydään läpi lausunnoissa esiin nostettuja asioita ja niiden perusteella pykäliin ja pykäläkohtaisiin perusteluihin tehtyjä muutoksia. Joidenkin lausunnoissa esiin nostettujen asioiden osalta sisäinen tarkastelu on vielä kesken.

Alkupään pykäliin 1- 4 ei ole tehty muutoksia.

Pykälään 5 liittyen VM esitti lausunnossaan, että toimeenpanosuunnitelman hyväksymismenettelyn osalta tulisi tarkastella sitä pitäisikö toimeenpanosuunnitelma käsitellä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa. Todettiin, että asia on vielä valmistelijoilla tarkasteltavana.

VM:n edustaja totesi, että tässä vaiheessa lopullisia kantoja lakiesitykseen ei voida vielä ottaa, koska muu uutta ohjelmakautta koskeva lainsäädäntö ml. EU-tasolla on vielä valmistelussa. Puheenjohtaja vahvisti, että vielä ei oteta lopullisia kantoja, koska valmistelu on yhä kesken.

Todettiin, että 6 §:n perusteluihin on lisätty tarkennus hallintoviranomaisen tehtävien hoitamisesta. Pykäliin 7 ja 8 ei ole tehty muutoksia.

Pykälän 9 perusteluihin on verohallinnon harmaan talouden selvitysyksikön lausunnon pohjalta lisätty tarkennus siitä, että avustuksen saajaa koskevien edellytysten tarkastelussa voitaisiin huomioida avustuksen hakijan tai tämän vastuuhenkilöiden mahdolliset laiminlyönnit julkisten velvoitteiden hoitamisessa. Lisäksi 11 §:ään on lisätty kirjaus siitä, että velvollisuuksien olennainen laiminlyönti estäisi avustuksen myöntämisen. Poliisihallituksen edustaja tiedusteli, voiko tämä koskea myös julkisyhteisöjä avustuksen hakijoina. Todettiin että asiaa tulee tarkentaa perusteluihin, ajatuksena on ollut, että tarkastelu kohdistuisi yritys- tai yhdistysmuotoisiin toimijoihin.

Pöytäkirja

SM2027725

13.11.2020

00.01.05.00

SMDno-2019-572

OM:n edustaja kiinnitti huomiota siihen, että 9 §:ssä ei mainita vastuuhenkilöä, joten pykälän perusteluissa on vastuuhenkilöä koskien itse pykälää tarkempia kirjauksia. Tämä pitäisi korjata. Lisäksi hän esitti, että 9 §:n perusteluja tarkasteltaisiin 11 §:ään tehtyjen epäämisedellytystä koskevien lisäysten kanssa niin, että ne ovat linjassa keskenään. VM:n edustaja tiedusteli, ovatko nämä kirjaukset yhdenmukaisia valtionavustuslain kanssa. Todettiin, että valmistelijat tarkastelevat edellä mainittuja kohtia uudelleen niin että sanamuodot ja pykälät ovat linjassa toistensa ja valtionavustuslain kanssa. Pykälän 11 osalta todettiin lisäksi, että laiminlyönnin olennaisuuden määrittämistä tulisi avata perusteluihin tarkemmin.

Pykäliin 12, 13, 14 ja 15 ei ole tehty muutoksia.

Pykälän 16 käsittelyn yhteydessä todettiin, että termi maksatus on muutettu koko ehdotuksessa termiksi maksaminen lausuntokierroksella saadun kommentin pohjalta. Maksatus on terminä vanhahtava. Routti-Hietala kertoi, että 16 pykälään kaavailtu 4 momentti hakemuksen raukeamisesta ollaan poistamassa OM:n ehdotuksesta. Sen näkemyksen mukaan asiasta ei ole tarpeen erikseen säätää laissa.

Pykälän 17 kolmantena momenttina ollut viittaus tahoihin, jotka eivät ole kirjanpitovelvollisia ei ole osoittautunut toimivaksi. Routti-Hietala kertoi, että asiaa on selvitetty yhdessä OM:n ja UM:n asiantuntijoiden kanssa. Kirjauksella pyrittiin mahdollistamaan kansainvälisten järjestöjen toimiminen avustuksen saajina. Käytännössä kirjauksen antama poikkeus ei kuitenkaan olisi kansainvälisten järjestöjen toimintaperiaatteiden mukainen, joten ehdotetaan, että se poistetaan.

Keskusteltiin pykälään 17 Poliisihallituksen lausunnon pohjalta lisätystä viittauksesta puolustus- ja turvallisuushankintoja koskevaan lakiin. Poliisihallituksen edustaja totesi, että hankintalainsäädäntöä koskevan kirjauksen ei tulisi olla liian rajoittava. Pohdittiin, onko jotakin muita hankintoja koskevia lakeja, jotka kohdassa pitäisi mainita tai pitäisikö asiaa avata vain pykälän perusteluissa. Sovittiin, että valmistelijat ottavat asian vielä uudelleen tarkasteluun ja että kysyvät asiasta tarvittaessa VM:n valtionhallinnon kehittämisosastolta.

Pykälää 20 on muutettu VM:n lausunnon pohjalta siten, että hankkeen tai toiminnan mahdollisia tuottoja ja rahoitussuunnitelmasta poikkeavaa muuta julkista tai yksityistä rahoitusta käsitellään eri tavalla avustuksen määrää laskettaessa. Sovittiin, että varmistetaan vielä kirjauksen yhdenmukaisuus muiden CPR-rahastojen kansallisen lainsäädännön kanssa. Virtanen totesi vastauksena Poliisihallituksen edustajan kysymykseen, että pykälään tehdyllä muutoksella ei ole vaikutusta siihen millaisina kokonaisuuksina hankkeet voidaan toteuttaa. Hanke voi myös jatkossa olla osa jostakin suuremmasta kokonaisuudesta. Hankesuunnitelmassa ja avustuspäätöksessä määritetään mitä toimintokokonaisuuksia kyseisessä hankkeessa toteutetaan ja mistä näiden toimintojen rahoitus koostuu.

Pykälään 21 on tehty terminologinen tarkennus; kotirauhan piiriin kuuluvat tilat -ilmaisuus on muutettu muotoon pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat oikeuskanslerin viraston lausunnon perusteella. Uusi muotoilu on perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukainen. Todettiin, että perusteluihin on vielä syytä tarkentaa miksi kohdassa viitataan perustuslakivaliokunnan lausuntoihin. Pykälän 5 momentissa mainittuun virka-avun maksuttomuuteen saatiin lausuntokierroksella näkemykset

Pöytäkirja

SM2027725

13.11.2020

00.01.05.00

SMDno-2019-572

Poliisihallitukselta ja SM:n poliisiosastolta. Tehtyjen selvitysten perusteella esitetään, että pykälästä poistetaan kirjaus virka-avun korvaukset saamisesta.

Todettiin, että pykäliin 22, 23 ja 24 ei ole tehty pykälätasolla muutoksia.

Routti-Hietala kertoi, että pykälä 25 joka koskee tietojen saantia ja luovuttamista on käyty tarkkaan läpi OM:n asiantuntijoiden kanssa erityisesti henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta. Pykälään on tarkennettu tietojen saantiin liittyviä asioita ja sidottu tietojen saanti välttämättömiin tietoihin. Lisäksi pykälään on lisätty viittaus avustuksen hakijan/saajan vastuuhenkilöihin samoin kuin 11 §:ssä. Sovittiin, että näiden pykälien kirjausten yhdenmukaisuus varmistetaan vielä huomioiden myös aiempi keskustelu siitä, koskeeko tämä viranomaisten vastuuhenkilöitä. Routti-Hietala esitti, että HE toimitettaisiin vielä Oikeuskanslerinviraston ennakkotarkastukseen erityisesti tietosuojaa koskevien pykälien vuoksi. Esitystä kannatettiin ja puheenjohtaja totesi, että toimitaan näin. Lisäksi puheenjohtaja pyysi, että myös työryhmän jäsenet kävisivät tahoillaan nämä pykälät vielä kertaalleen läpi.

Sähköistä järjestelmää koskevan 26 pykälän osalta todettiin, että hallituksen esitykseen kirjataan sen olevan liitännäinen valtionavustusten digitalisointihankkeen kanssa, sillä säädösten tulee olla tältä osin yhdenmukaiset. Pykälään on lausuntokierroksella saatujen kommenttien pohjalta ja yhteistyössä OM:n tietosuoja-asiantuntijoiden kanssa tehty lisätarkennuksia sen osalta millaisia tietoja tietojärjestelmään saa tallentaa. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvista tiedoista on identifioitu rahastojen toimeenpanossa tarvittavaksi sairausloman kestoja koskeva tieto. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja voidaan käsitellä vain, jos ne on todettu tarkkarajaisesti laissa. Puheenjohtaja totesi Migrin edustajan ehdottaman avustuksensaajille aiheesta järjestettävän koulutuksen olevan hyvä ajatus. Vastauksena Poliisihallituksen edustajan tiedusteluun mahdollisista muista tiedoista, joita avustuksen saajan tulee toimittaa, Routti-Hietala totesi, että pykälässä on tarkoitus mainita vain sellaiset erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat tiedot, jotka avustuksen saaja on velvollinen toimittamaan. Avustuksen saajan ei pidä toimittaa sellaisia tietoja, joita viranomainen ei pyydä. Avustuksen saajan tulee olla tässä erityisen tarkkana silloin, kun kyse on erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvista tiedoista.

Pykälän 27 osalta todettiin, että siitä on poistettu lause, joka koski tarkastusviranomaisen suorittamaa teknisen avun käytön tarkastamista. Poisto on tehty siitä syystä, että tulevilla ohjelmakaudella tekninen apu korvataan jäsenvaltiolle kiinteämääräisenä prosenttiosuutena, jonka käytöstä ei tarvitse erikseen raportoida ja tästä syystä sen käyttöä ei tarvitse myöskään erikseen tarkastaa.

Pykälän 28 osalta todettiin ensin vastauksena VM:n lausunnossaan esiin nostamaan kysymykseen, että syy sille miksi AMF erillismäärärahojen lisäksi muita ns. temaattisen rahoitusvälineen toimia ei ole suunniteltu käsiteltävän kansallisesti samalla tavalla, on se, että hätäapu ja erityistoimet toteutetaan hankemuotoisina. Rahoitus haetaan komissiolta tiettyihin toimiin ja rahoituksen käyttöä ja toimien toteutumista seurataan, kun taas AMF-erillismäärärahat ovat henkilöiden määrään perustuvaa kompensatiota ja rahoituksen käyttö voidaan päättää kansallisella tasolla. VM:n edustaja toi esiin, että lausunnossa todetusti toinen, suurempi kysymys tähän pykälään

Pöytäkirja

SM2027725

13.11.2020

00.01.05.00

SMDno-2019-572

liittyen on se, että pykälä sitoo rahoituksen tiettyjen virastojen tiettyihin kustannuksiin, joka vie joustavuutta rahoituksen käytöstä. Lisäksi hän totesi, että koska EU-tason neuvottelut ovat auki, VM ei voi sitoutua tämän pykälän muotoiluun. Todettiin, että EU-tason neuvottelut ovat yhä auki, joten erillismäärärahojen käyttökohteita arvioidaan vielä neuvottelujen lopputuloksen mukaan. Tavoitteena on, että erillismäärärahojen hallinnointia saataisiin kevennettyä nykyaikautteen verrattuna. Puheenjohtaja totesi, että pykälän valmistelua jatketaan.

Pykälään 29 ja sen perusteluihin on tehty vastaavat täsmennykset kuin 26 §:ään koskien henkilötietoja ja tietojen spesifioimisesta lakitasolla. Routti-Hietala pyysi, että työryhmä kävisi tarkasti läpi nämä kohdat. Hän totesi, että OKV:n kommenttien pohjalta 4 momentin asetuksenantovaltuus on poistettu, koska tarkempia tietoja tämän tyyppisistä asioista ei voida antaa valtioneuvoston asetuksen tasolla.

Pykälän 30 osalta todettiin, että sen tarkastelu on vielä kesken. UM nosti lausunnossaan esiin, että on tarkasteltava, minkä tyyppisistä kansainvälisistä sopimuksista on kyse. Tämän osalta on tarkoitus selvittää vielä UM:n ja TEM:n kanssa miten sopimusjärjestelyt on hoidettu muualla vastaavissa tilanteissa.

Pykälä 31, joka koskee muutoksenhakua, on uudelleenmuotoiltu OM:ltä saatujen kommenttien pohjalta uudelleen. Pykälästä tullaan poistamaan myös viittaus raukeamispäätöstä koskevaan 16 § 4 momenttiin, joka niin ikään tullaan poistamaan.

Pykälään 33 on tehty lisäys toimeenpano-ohjelmista. Siirtymäsäännöksiin liittyen VM:n edustaja nosti esiin, että niissä tulee huomioida ohjelmakauden alkamista koskeva takautuvuus nyt kun näyttää, että laki ei tule voimaan 1.1. Todettiin, että asiaa tarkastellaan kun EU-tason säädökset ovat valmiita ja nähdään millaisia kirjauksia sinne sisällytetään ohjelmakauden aloittamisesta.

Puheenjohtaja totesi, että työryhmälle on toimitettu myös hallituksen esityksen runko. Todettiin, että tekstiä ei ole tarkoitus käydä läpi tässä kokouksessa vaan tekstiin voi lähettää kirjallisia kommentteja 16.10. mennessä. Kommentteja toivottiin etenkin vaikutustentarvioinnin osalta.

6. Muut asiat

Puheenjohtaja totesi, että muissa asioissa keskustellaan hankkeen aikataulusta ja syksyn työsuunnitelmasta. Virtanen kertoi, että työryhmälle jaetussa syksyn aikatauluehdotuksessa esitetään, että työryhmä kokoontuisi kerran kuussa. Lisäksi EU-tason valmistelun viivästymisestä johtuen esitetään, että hallituksen esityksen antamisen ajankohta siirretään alkuvuoteen. HE-aikataulua koordinoidaan yhdessä muiden CPR-rahastojen kansallisten lainsäädäntöhankkeiden kanssa. HE:n valmistelun osalta todettiin, että sen kääntämiselle ja laintarkastukselle tulee varata riittävästi aikaa. Lisäksi syksyn ohjelmassa on valtioneuvoston asetuksen valmistelun aloittaminen. TEM:n edustaja tiedusteli, käydäänkö AMF-erillismäärärahoja koskevan pykälän osalta vielä erillisiä keskusteluja rahoituksen käytöstä. Todettiin, että lisäkeskusteluille on varmasti tarvetta. Todettiin, että työryhmän toimikausi on päättymässä vuoden lopussa, mutta muuttuneesta aikataulusta johtuen toimikautta tullaan mitä todennäköisemmin jatkamaan. Samoin asetuksen valmistelu jatkuisi ensi vuoden puolella. Puheenjohtaja totesi, että edetään toistaiseksi esitetyllä aikataululla.

Pöytäkirja

SM2027725

13.11.2020

00.01.05.00

SMDno-2019-572

Asiakohdassa ei käsitelty muita asioita.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.30 ja kiitti hyvästä valmistelusta ja keskustelusta.

Puheenjohtaja

Laura Yli-Vakkuri

Sihteeri

Sanna Virtanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Sisäministeriö 13.11.2020 klo 17:49. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Liite 1 - Edellisen kokouksen 2.6.pöytäkirjaluonnos

Liite 2 - Lausuntoyhteenveto

Liite 3 - Lain pykäläluonnokset track changed

Liite 4 - Yksityiskohtaiset perustelut track changed

Liite 5 - HE:n runko

Jakelu

työryhmän jäsenet ja varajäsenet